

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

S. Sayısı : 586

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler; Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/849)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md.

18/101-2091/3979

15.5.1987

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 14.5.1987 tarihinde kararlaştırılan «506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak gönderilmiştir.

Komisyonlarda ve Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Ülkemizin en büyük sosyal güvenlik kuruluşu olan Sosyal Sigortalar Kurumu 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre sigortalı, emekli dul ve yetimler ile diğer hak sahiplerine sosyal güvenlik hakkı sağlamak-tadır.

Gelişen ekonomik ve sosyal şartlar ülkemizin sosyal güvenlik alanındaki yeni anlayışlara paralel olarak, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda günün ihtiyaçlarına da cevap verebilecek bazı değişikliklerin yapılmasında zaruret görülmüştür.

Kanun Tasarısında ana hatları ile şu hususlar yer almaktadır :

1. İş kazaları veya meslek hastalıklarında işverenin sorumluluğundan doğan tazminat ödeme yükümlülüğü bu konuda verilen yargı kararları doğrultusunda yeniden düzenlenerek, tatbikatta doğan ve dava konusu olan olaylara çözüm getirilmiştir.

2. Hastalık sigortasının uygulanmasında sigortalıların hastalıklarının yurt dışında tedavisinde mecburiyet görülmesi halinde buna imkân sağlanarak Kurumca verilen tedavi hizmetlerine yeni bir anlayış getirilmiştir.

3. Yirmi yıllık sigorta mevzuatının uygulanmasında tespit edilen hususlar muvacehesinde, gerek işverenler yönünden haksız tatbikata sebep olan buna karşılık Sosyal Sigortalar Kurumuna da bürokratik iş yükleyen ve sosyal güvenlik sistemi ile bağdaşmayan ölçümleme uygulaması, bu tasarı ile kaldırılarak, işverenlere, çalıştırdıkları sigortalıların sosyal güvenliğini sağlayıcı ve bu yükümlülüğü yerine getirmeye zorlayıcı hususlara yer verilmiştir. Ayrıca sigortalıların da sosyal güvenlik haklarını takip etmelerine imkân sağlayıcı hükümler vaz edilmiştir.

4. Primlerin ihtilaflarında zaman faktörü esas alınarak ve ihtilafların biran önce çözüme kavuşturulması amacıyla Prim İtiraz Komisyonları kaldırılmış ihtilafların idarî itiraz ile yargı çerçevesinde çözümlenmesi amaçlanmıştır.

5. Resmî müesseselerden ihale alan işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılara ait primlerin tahsili hususundaki denetim fonksiyonu daha rasyonel bir anlayışla yeniden düzenlenmiş ve bu konuda prim tahsilatının tam olarak yapılmasına imkân sağlayıcı hükümler yanında idareye de uygulama bakımından bazı yetkiler verilmiştir.

6. İsteğe Bağlı Sigorta uygulamasında sigortalılar yönünden görülen hak kayıplarının önlenmesi bakımından madde hükmü yeniden düzenlenerek sigortalıların haklı şikâyetlerinin giderilmesi amaçlanmıştır.

7. 506 sayılı Kanunun hükümlerinin işverenlere getirdiği yükümlülükleri yerine getirmede ihmali görülen işverenlere uygulanan para cezaları yeni bir anlayışla yeniden düzenlenerek, uygulamaya işlerlik kazandırılmıştır.

8. Kanun Tasarısında yer alan diğer önemli bir husus ise primi esas kazancın tespiti ve aylık gelir bağlanma sistemi düzenleyen gösterge tablosu uygulamasına yeni bir yaklaşım ile tavan sınırının ek göstergeler ile açılmasıdır. Bu uygulama ile özellikle yüksek ücret alan sigortalıların sosyal güvenliklerinin teminat altına alınması konusunda, Sosyal Sigortalar Kurumunun daha cazip bir sosyal güvenlik kuruluşu olması hedeflenmiştir.

Yapılan bu Kanunî düzenlemelerle, Sosyal Sigortalar Kurumunun sosyal sigorta hizmeti sağladığı kitlere yeni bir sosyal güvenlik anlayışı içinde sosyal sigorta ve sağlık hizmeti verilmesi yanında Anayasa ve yargı hükümleri muvacehesinde uygulamadan doğan ve bürokratik işlemlere sebep olan hususların yeniden düzenlenmesi temin edilmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile 506 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde belirtilen «Sigorta Sayılmayanlar» hükmüne (D) fıkrası eklenerek el halıcılığı dokuma işlerinde bir hizmet aktine dayanarak dahi olsa çalışanlar Kanun uygulaması bakımından istisnalar kapsamına alınmıştır.

Madde de getirilen bir hükümlerle el halıcılığı dokuma işlerinde çalışanlar, istekleri halinde 85 inci madde kapsamında İsteğe Bağlı Sigortalı olabileceklerdir.

Madde 2. — Bu madde ile 506 sayılı Kanunun «İşverenin Sorumluluğu»nu düzenleyen 26 ncı maddesi yeniden düzenlenmiştir.

Madde hükmünde iş kazası veya meslek hastalığı, işverenin kastı veya işçilerin sağlığını koruma ve işgüvenliği ile ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hareketi veya suç sayılabılır bir hareketi sonucu olmuş olması halinde Kurumca sigortalıya veya haksahibi kimselere yapılan veya ileride yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerin tutarları ile gelir bağlanırsa bu gelirlerin 22 nci madde hükmüne göre sermayeye çevrilmesinde Yargıtay Kararları muvacehesinde, sigortalı veya haksahibinin işverenden isteyebileceği tazminat miktarı ile sınırlı tutulmuştur.

Madde 3. — Bu madde ile 506 sayılı Kanunun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmiştir.

Sigortalıların yurt içinde tedavisi sağlanamayan hastalıklarının yurt dışında tedavilerinin sağlanmasıyla malullük hallerinin önlenilebileceği veya önemli oranda azaltılabileceğinin tespit edilmesi halinde, ülke ekonomisine menfi tesirlerin önlenilebilmesi, ayrıca konunun insan sağlığını ilgilendirmesi, diğer taraftan kendiliklerinden yurt dışına giderek tedavi olanların yaptıkları masrafları tahsil için kurum aleyhine açtıkları davaları kazanmaları, dolayısıyla sigortalıların yurt dışında yapılan tedavileri ile ilgili masrafları Kurumca karşılanması gerektiği adli mercilerce de tasvip gördüğünün anlaşılması gibi hususlar göz önüne alınarak, ilgililerin gerektiğinde tedavileri için yurt dışına gönderilmelerine imkân sağlamak üzere maddeye bir fıkra eklenmiştir.

Madde 4. — Gösterge tablosunun en yüksek göstergesi ile katsayının çarpımı neticesinde bulunan miktarı aşan ücretlerden alınacak primler ile verilecek ödeneklerin hesaplanmasında, 506 sayılı Kanuna bu kanunla ilâve edilen Ek Gösterge Tablosunun nazara alınmasını ve sosyal yardım zammının prim matrahına dahil edilmesi uygulamasına son verilmesini teminen 78 inci maddenin birinci fıkrası değiştirilmiştir.

Madde 5. — Bu madde ile 506 sayılı Kanunun 79uncu maddesi değiştirilmiştir.

Maddede yapılan değişiklik ile ölçümleme sistemi ile Prim İtiraz Komisyonları kaldırılmıştır.

Yapılan düzenlemede, işverenler yanında çalıştırdığı sigortalının sigorta primleri hesabına esas tutulan kazançlar toplamı ve prim ödeme gün sayıları ile sigorta primlerini düzenleyen belgeleri, Kuruma vermekle yükümlü kılınmışlardır.

Maddede bu yükümlülüğü yerine getirmeyen işverenlere idarî para cezası verilmesi esası getirilmiştir.

Fişten veya kayden çalıştığı tespit edilen sigortalılara ait verilmesi gereken belgelerin verilmemesi veya noksan verilmesi durumunda bu belgelerin Kurumca resen düzenlenip, işverene tebliği öngörülmüştür.

İşveren, tebliğ edilen bu tebligatta yer alan prim ve gecikme zamlarına karşı bir ay içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edebilecektir. İtiraz halinde tebliğ edilen prim ve gecikme zammı tahsilatı duracaktır. Kurumun ilgili ünitesi işverence yapılan itirazı Kanunun hükümleri ve itiraz mesnetleri doğrultusunda inceleyerek vereceği lehte veya aleyhte kararı işverene tebliğ edecektir. İtirazın Kanun hükümleri muvacehesinde reddi halinde işveren isterse, kendisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde karara karşı iş mahkemesi nezdinde dava açabilme hakkı saklı tutulmuştur. Ancak İş Mahkemesine yapılacak dava açma durumu tebliğ edilen prim veya gecikme zammının tahsilatını etkilemeyecektir.

Yapılan bu düzenlemede kanunî müeyyidelere uymayan işverenlere karşı sigortalının hak ve vecibelerinin korunması yönünden Kuruma resen tarhiyat hakkı verilir iken, bu uygulamada doğabilecek yanlışlıkların önlenmesi için işverene iki kademede, öncelikle idarî ikinci aşamada yargı yolu ile itiraz hakkı tanınmıştır.

Madde ayrıca belirtilen uygulama içinde sigortalının, sigortalılık haklarının tespiti yönünden beş yıllık bir süre içerisinde, mahkemeye başvurarak bu haklarının yargı kararı ile belgeleme imkânı getirilmiştir.

Madde 6. — Bu maddede 506 sayılı Kanunun 81 inci maddesi değiştirilerek, para cezalarının ödenmesi durumunda Kurumca düzenlenecek belgelerin resmî dairelerin usulüne göre verdikleri belgeler kapsamına alınmıştır.

Madde 7. — Bu maddede 506 sayılı Kanunun 83 üncü maddesi yeniden düzenlenmiştir.

Bu maddede resmî kuruluşlardan ihale alan müteahhit firmaların, yanlarında çalıştırdıkları sigortalıların, sigorta primlerinin ödenip ödenmediği hususunda işveren durumunda olan resmî kuruluşların yapmış olduğu otokontrol sistemine, hakedişlerin ödenmesi esnasında Kuruma prim borcu olmadığına dair belge ibrasının istenilmesi dilimi eklenerek sistem daha sıkı bir uygulamaya yöneltmiştir.

Buna karşılık maddede yapılan bu düzenleme, işverenlerin prim ve gecikme zammı borçları için Kurumca kabul edilebilir banka teminat mektubu vermeleri halinde teminatlarının ilgili resmî kuruluşlarca iadesine imkân tanınmıştır.

Madde 8. — Bu madde ile 506 sayılı Kanunun 85 inci maddesinde belirlenen İsteğe Bağlı Sigortalılık sistemi yeniden düzenlenmiştir.

Bu madde ile 506 sayılı Kanunun 85 inci maddesi değiştirilerek, sigortalı olarak tescil edilmiş olanların, belirli bir sigortalılık süresi ve prim ödeme gün sayısı şartı aranmaksızın isteğe bağlı sigortaya devam etmelerine ve bunun sonucunda sosyal güvenlik haklarından daha büyük bir kitlenin yararlanmasına imkân sağlanmaktadır.

Diğer taraftan, bu sigorta koluna devam edenlerin primlerini, gösterge tablosunda tespit edecekleri derece ve kademe üzerinden ödemeleri sağlanarak gösterge tablosundaki değişiklikler ile katsayı artışlarından otomatikman yararlanmaları, ayrıca isteklerine bağlı olarak prim hesabına esas tutulan gösterge tablosundaki derece ve kademelerinin yılda bir defa bir derece yükseltilmesi esası getirilerek, daha yüksek prime esas kazanç üzerinden prim ödemelerine ve emekliliklerinde günün ekonomik şartlarına uygun bir emeklilik aylığına hak kazanmalarına imkân verilmektedir.

Madde 9. — Sigortalılara; işkazası, meslek hastalığı ve hastalık hallerinde verilmekte olan geçici iş göremezlik ödenekleri, sigortalıların geçindirmekle yükümlü kimsesi olup olmadığına göre farklı olarak ödenmektedir. Bugüne kadar bu şekilde yapıla gelen tatbikatta sigortalıların çoğunlukla geçindirmekle yükümlü oldukları kimselerinin bulunduğu ve çok az kısmının ise, bakımlı kimselerinin bulunmadığının tespit edildiği; diğer taraftan bakmakla yükümlü olduğu kimseleri bulunan ve bulunmayan sigortalıların eşit oranda sigorta primi ödedikleri halde, geçici iş göremezlik ödeneği verilirken farklı olarak işlem gördükleri ve bu durumda geçindirmekle yükümlü olduğu kimsesi bulunmayan sigortalıların mağduriyetlerine sebep olduğundan, bakıma muhtaç kimsesi olsun veya olmasın, eşit orandaprim ödeyen sigortalıların işkazası, meslek hastalığı ve hastalık dolayısıyla çalışmadıkları günler için yoksun kaldıkları kazançlarının telafisi gayesiyle verilmekte olan geçici iş göremezlik ödeneklerinden de yine eşit olarak faydalanmalarını mümkün kılmak üzere madde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 10. — Sosyal Güvenlik Sözleşmeleri gereğince bağlanan kısmî aylıkların, asgarî aylık miktarına yükseltip yükseltilmeyeceği hususundaki tereddütleri kaldırmak için bu madde düzenlenmiştir.

Madde 11. — Bu madde ile 506 sayılı Kanunun 130 uncu maddesi yeniden düzenlenmiştir.

Sigorta Müfettişlerinin kontrol ve denetim yetkisi belirtilen maddede ayrıca 1475 sayılı İş Kanununun 89 uncu maddesinde yer alan hükmün sigorta müfettişlerince düzenlenen tutanaklara da uygulanması dolayısıyla, bu tutanakların aksi sabit oluncaya kadar yargı organları nezdinde de muteber addedilmesi imkânı getirilmiştir.

Madde 12. — Bu madde ile 506 sayılı Kanunun 140 ıncı maddesinde yer alan para cezalarına ait hükümler yeniden düzenlenmiştir.

Madde bu Kanunun çeşitli hükümlerine aykırı davranışları olan, yükümlülüklerini yerine getirmeyen işverenlere Kurumca idarî para cezası verilmesi sistemi getirmiştir.

Hüküm içinde verilecek para cezalarına ait maddeler ayrı ayrı tatad edilerek, para cezalarının alt ve üst sınırları belirlenmiştir. Bununla birlikte idare tarafından verilmesi öngörülen para cezalarına karşı itiraz halinde, mahkemeler yetkili kılınarak yargı denetimi getirilmiştir.

Madde 13. — Bu madde ile 506 sayılı Kanuna 2098 sayılı Kanunla eklenen Ek Madde 1'de düzenlemeler yapılmıştır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa bazı ek ve geçici maddelerle 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair 11.8.1977 tarih, 2098 sayılı Kanuna göre, basım ve gazetecilik işyerlerinde 1475 sayılı Kanun ve değişikliklerine göre çalışanlardan Kanunda sayılan operatör, mürettip, rotatifçi, rotoofsetçi, klişeci, tıfrukcu ve yardımcıları, çalışmalarının dörtte biri oranında itibari hizmet süresine hak kazanmaktadırlar.

Söz konusu maddede itibari hizmet süresinden yararlanabilecekler unvan belirtmek suretiyle sınırlandırıldığından, bu unvanlara sahip sigortalılarla aynı işi yaparak yine aynı işyerinde başka unvanlarla çalışanlar itibari hizmet süresi hakkında yararlandırılmadığından, Kanunun yürürlüğe girdiği 1.9.1977 tarihinden bugüne kadar pek çok dava açılmış ve bu davaların hemen hepsi Kurum aleyhine sonuçlanmıştır.

Sosyal güvenlik sistemlerinde, itibari hizmet süresi ve fiili hizmet zammı gibi uygulamalara, vücudu yıpratıcı, dolayısıyla çalışma gücünü ve hayat süresini azaltıcı işyerlerinde çeşitli tehlikelere açık olarak çalışanlar için yer verilmektedir.

Buhar, is, duman, kurum, toz, koku, asit, zehirli gaz, gürültü, sarsıntı ve radyoaktif ışın gibi ağır ve yıpratıcı çalışma şartlarına rağmen, bu şartlara açık birçok kuruluşun kurulması, çalıştırılması ve faaliyetini sürdürmesi ekonomik, kültürel, sosyal ve sağlık yönlerinden topluma katkıları sebebiyle zorunlu bulunmaktadır.

Söz konusu ağır ve yıpratıcı işlerde fiziki, ruhi ve fizyolojik bakımlardan insan sağlığını olumsuz yönde etkileyen şartlar altında çalışanların tümünün, 2098 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinde unvan sayılmak suretiyle sınırlı olarak verilen itibari hizmet süresi hakkında yararlandırılmaları, gerek Anayasamızın eşitlik ilkeleri ve gerekse sosyal güvenliğin temel prensiplerine uygun düşeceği için zorunlu görülmektedir.

Madde 14. — Bu madde ile 506 sayılı Kanuna 2422 sayılı Kanunla eklenen Ek 1, Ek 2 ve Ek 3 üncü maddelerin genel sistemi değiştirilmeden yeniden düzenlenmesi öngörülmüştür.

Maddenin düzenlenmesi içinde yer alan amaç, sigorta priminin tespitine esas olan prime esas kazancın alt ve üst sınırlarını belirleyen ayrıca aylık ve gelirlerin hesaplanmasını düzenleyen gösterge tablosuna ek bir Ek Gösterge Tablosu sisteminin de yürürlüğe konulması hususuna Kanunî imkân tanınmıştır.

Ek Madde 1'de yapılan düzenlemede 506 sayılı Kanuna göre alınacak primler ile ödenecek gelir ve aylıkların ve ödeneklerin hesaplanmasında esas olan Gösterge Tablosu ile Ek Gösterge Tablosunun, Kanun hükmü olarak yer alması sağlanarak, gösterge tablosu ve ek gösterge tablosunun tespiti ve yürürlüğe konma yetkisi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kuruluna bırakılmıştır.

İş kazaları ile Meslek Hastalıkları, Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarından bağlanacak gelir ve aylıkların hesaplanmasında, bu Kanuna Ek birinci madde ile ilave edilen «Ek Gösterge Tablosunun» da nazara alınmasını teminen Ek Madde 2 yeniden düzenlenmiştir.

Bağlanacak gelir ve aylıkların hesaplanmasında esas alınan göstergelerin tespitinde, «Ek Gösterge»lerin de dikkate alınmasını sağlamak üzere Ek Madde 3 değiştirilmiştir.

Madde 15. — Bu madde ile 506 sayılı Kanuna 2422 sayılı Kanunla eklenen ve Sosyal Yardım Zammı ödemelerini düzenleyen Ek Madde 5'e (t) bendi eklenerek 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununda 7.5.1986 tarih ve 3284 sayılı Kanunla yapılan değişikliğe paralel olarak (Madde 21) bir düzenleme öngörülmüştür.

Madde hükmüne göre kamu kurum ve kuruluşlarından, en son kuruluş olarak ayrılarak 506 sayılı Kanuna göre malullük, yaşlılık ve ölüm aylığı bağlanan sigortalı ve hak sahiplerine ödenen sosyal yardım zammı ödemelerinin Sosyal Sigortalar Kurumunca istenmesi üzerine bu kuruluşlarca Kuruma iki ay içinde ödemesi sistemi getirilmiştir.

Madde 16. — Bu madde ile 506 sayılı Kanuna ek maddeler eklenmiştir. Hastalıklarının tedavisi için gerek sağlık tesislerimizde ve gerekse Kurumumuz hekimlerince görülen lüzum üzerine sevk edildikleri diğer sağlık tesislerinde yatırılarak tedavi altına alınan sigortalıların 12 yaşına kadar (12 yaş dahil) çocuklarının triben lüzum görülmesi halinde yanlarında kalacak olan refakatçiye ait refakat ücreti, sağlık yardımları arasında sayılmadığı, dolayısıyla Kurumca karşılanmadığı cihetle, sigortalıların mağduriyetlerini önlemek bakımından, sözkonusu refakat ücretinin Kurumca karşılanabilmesi için Ek 1 inci madde düzenlenmiştir.

İlk defa bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Kanunla kurulan sosyal güvenlik kuruluşlarına tâbi olarak çalışmaya başlayacaklara bağlanacak malullük, yaşlılık aylıkları ile bunların haksahiplerine bağlanacak ölüm aylıklarının hesaplanmasında, son beş yıl yerine tüm hizmet sürelerinin prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazancın nazara alınarak, nimet-külfet dengesi sağlamak amacıyla Ek 2 nci madde düzenlenmiştir.

Madde 17. — Bu madde ile 506 sayılı Kanuna Geçici Madde 1, Geçici Madde 2, Geçici Madde 3 ve Geçici Madde 4 eklenmiştir.

Geçici Madde 1 ile 140 ncı maddede yapılan değişikliğe paralel olarak halen mahkemelerde bulunan para cezalarına ait işlemlere ait hususlar düzenlenmiştir.

Geçici Madde 2 ile, 79 uncu maddede yapılan düzenlemeye paralel olarak, kaldırılan Prim İtiraz Komisyonlarında bulunan itiraz dosyalarının tasfiyesine kadar Komisyonun göreve devamına imkân sağlanmıştır.

Geçici Madde 3 ile, sanatçılara yeni bir borçlanma hakkı sağlanmıştır.

2167 sayılı Kanunun Ek 1 inci maddesi ile Kanun kapsamına alınan sahne, tiyatro, ses, saz vs. sanatçılar, anılan Kanunun yürürlük tarihine kadar yargı organları kararları ile sigortalı sayılmışlarsa da daha sonra yaptıkları işin niteliği istisna akdine dayandığı gerekçesiyle Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamı dışında bırakılmışlardır.

Anılan Kanunla 11.7.1978 tarihi itibarıyla sanatçılar, bir işverene bağlı olmak şartı ile Sosyal Sigortalar kapsamına alınmak suretiyle Sosyal Güvenlikleri teminat altına alınmıştır.

Ancak Kanunun uygulanmasında sanatçıların özel çalışma şartları muvacehesinde beliren hukuki durumun giderilmesi, sosyal güvenlikten yoksun ileri yaşta olan ve aylıkları bağlanmış bulunan sanatçıların aylıklarını kesmek yerine Yasal çözüm yolları aranması uygun görülmüş, yapılan uzun süreli çalışmalar sonucu hem aylığı bağlanan sanatçıların hem de işlemleri durdurulan sanatçıların durumlarını kapsayan Kanun tasarısı hazırlanmış ve bu tasarı 19.11.1983 tarihinde 2959 sayı ile Resmî Gazetede yayımlanarak 1.12.1983 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu Kanun ile sanatçılara evvelce vermiş oldukları çalışma ve borçlanma belgelerine yeniden borçlanma hakkı tanınmış, diğer taraftan da evvelce bağlanan aylıkların terkinini sağlanmıştır.

Yapılan her iki kanunî düzenlemeye rağmen miktarları az dahi olsa bir kısım sanatkârların bu borçlanma hakkından faydalanamadığı tespit edilmiş ve sosyal güvenlik haklarının sağlanması için bunlara münhasır olmak üzere yeni bir borçlanma hakkı öngörülmüştür.

Geçici Madde 4 ile, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce malullük, yaşlılık ve ölüm aylığı bağlanmış olup, ücretleri prime esas azamî kazancın üzerinde olanlara borçlanmak suretiyle üst gösterge sisteminden yararlanabilme imkânı verilmiştir.

Madde 18. — Yürürlük maddesidir.

Madde 19. — Yürütme maddesidir.

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sağlık ve Sosyal İşler

Komisyonu

Esas No. : 1/849

Karar No. : 9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yüksek Başkanlıkça Komisyonumuza havale edilen «506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 21.5.1987 tarihli 15 inci Birleşiminde Devlet Bakanı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vekili Vehbi Dinçerler, Bakanlık, Sosyal Sigortalar Kurumu, İşçi ve İşveren Konfederasyonları temsilcilerinin de katılımıyla incelenip görüşüldü.

Tasarının gerekçesi açık olduğundan tümü üzerindeki müzakerelerden sonra maddelerine geçilmiş ve maddeler üzerinde yapılan değişiklikler aşağıda sırasıyla gösterilmiştir.

Tasarının 1, 2, 3 ve 4 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 5 inci maddesinin 7 nci fıkrasında yer alan 5 yıllık süre 10 yıla çıkartılmıştır.

Tasarının 6 ve 7 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 8 inci maddesinin (B - a) bendindeki «bu Kanuna ekli» ibaresi, gösterge tablosu Kanuna ekli olmayıp Kanunun yayımından sonra Bakanlar Kurulunca tespit edileceğinden metinden çıkartılmış; aynı bentteki «tablosundaki» ibaresi «tablolarındaki» şeklinde değiştirilmiş ve madde değişik bu şekliyle kabul edilmiştir.

Tasarının 9, 10 ve 11 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 12 nci maddesinin b bendinde yer alan «(a) fıkrası dışında kalan» ibaresi metinden çıkartılmış «rağmen» ibaresinden sonra «yerine» ibaresi eklenmiş maddede azamî had olan 500 000 TL.'lik para cezasının asgarî haddi 10 000 TL. olarak belirlenmiş; maddedeki 7 günlük mahkemeye itiraz müddeti 15 güne çıkartılmış, maddeye para cezalarının uygulanması ile ilgili bir fıkra ilave edilmiş ve madde değişik bu şekliyle kabul edilmiştir.

Tasarının 13 üncü maddesinde yer alan II numaralı bendin «sigortalılar» bölümünde yer alan «işyerinde» ibaresi «işyerlerinde» «hizmetin geçtiği yer» bölümünün (a) fıkrasındaki «çalışan» ibaresi «çalışılan», «ihziza» ibaresi «ihtizaz», (e) fıkrasındaki «münasırın» ibaresi «münhasırın», «çalışan» ibaresi «çalışılan»; (f) fıkrasındaki «çalışarak» ibaresi «çalışılarak» şeklinde düzeltilmiştir. III numaralı bende 506 sayılı Kanuna tabi gemi adamları, IV numaralı bende şeker sanayi ilave edilmiş azot sanayiine «azotlu gübre» şeklinde açıklık getirilmiş, madde yapılan bu düzeltme ve değişikliklerle kabul edilmiştir.

Tasarının 14 üncü maddesine bağlı Ek 1 inci madde aynen kabul edilmiş, Ek Madde 2 nin (A - b) bendinin sonundaki «meydana getirir» ibaresi terim birliğini sağlamak bakımından «oluşturur» şeklinde değiştirilmiş; maddenin (B - d) bendinin sonuna «ardarda ilave edilerek takip eden göstergelerin karşılığı sayılar tespit edilir» ibaresi eklenmiştir.

Maddeye bağlı Ek 3 üncü madde aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 15 ve 16 ncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 17 nci maddesine bağlı Geçici 1 ve 2 nci maddeler aynen kabul edilmiştir. Maddeye bağlı Geçici 3 üncü maddenin (b) bendinin 3 üncü fıkrasında yer alan «hesaplandırılan» ibaresi «borçlandırılan», 4 üncü fıkrasındaki «ödenmekle» ibaresi «ödemekle» şeklinde değiştirilmiş ve madde değişik bu şekliyle kabul edilmiştir.

Geçici 4 üncü madde aynen kabul edilmiştir.

Geçici 5 inci maddenin (A - 1) bendindeki «bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde» ibaresi metinden çıkartılmış, «ederek» ibaresinden sonra «altı ay içinde» ibaresi eklenmiş; (A - 2) bendindeki «bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten» ibaresi yerine «Müracaat tarihini takip eden aybaşından başlamak» ibaresine yer verilmiş ve tasarının 17 nci maddesi geçici maddelerde yapılan bu değişikliklerle kabul edilmiştir.

Tasarının yürürlük ve yürütme ile ilgili 18 ve 19 uncu maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir. Raporumuz havalesi gereği Plan ve Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Mustafa Balcılar
Eskişehir

Başkanvekili
Burhan Kara
Giresun

Sözcü
Mehmet Özalp
Aydın
(İmzada bulunamadı)

Kâtip
Hamdi Özsoy
Afyon
(İmzada bulunamadı)

Üye
Vehbi Batuman
Adana
(İmzada bulunamadı)

Üye
A. Şevket Gedik
Adana

Üye
Turgut Sözer
Sakarya
(İmzada bulunamadı)

Üye
Nadir Pazarbaşı
Çanakkale

Üye
Veysel Varol
Erzincan
(İmzada bulunamadı)

Üye
F. Şakir Ögünç
İstanbul

Üye
Muzaffer Yıldırım
Kayseri

Üye
İdris Gürpınar
Muğla

(14 üncü Maddedeki gösterge tablosunun Bakanlar Kurulunca hazırlanmasına muhalifim)

Üye
Selçuk Akıncı
Tekirdağ

Üye
Talat Sargın
Tokat

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/849

Karar No. : 80

16.6.1987

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanıp, 14.5.1987 tarihinde Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça önhavalesi uyarınca Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunda görüşüldükten sonra Komisyonumuza havale edilen «506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 15.6.1987 tarihinde yaptığı 112 nci Birleşimde ilgili hükümet temsilcilerinin de katılımıyla görüşülüp incelendi :

Bilindiği gibi, gelişen ve değişen ekonomik ve sosyal şartlar ile sosyal güvenlik alanındaki yeni anlayışlara paralel olarak, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda günün ihtiyaçlarına cevap verebilecek bazı değişikliklerin yapılmasında zaruret görülmüştür.

Tasarı ile, iş kazaları veya meslek hastalıklarında tatbikatta doğan ve dava konusu olan olaylara çözüm getirilmekte, sigortalıların hastalıklarının yurt dışında tedavisinde, kurumca verilen tedavi hizmetlerine yeni bir anlayış getirilmekte, işverenlere çalıştırdıkları sigortalıların sosyal güvenliğini sağlayıcı ve bu yükümlülüğü yerine getirmeye zorlayıcı hususlara yer verilmekte, prim ihtilaflarının biran önce çözüme kavuşturulması amacıyla Prim İtiraz Komisyonları kaldırılarak ihtilafların idarî itiraz ile yargı çerçevesinde çözümlenmesi amaçlanmakta, işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılara ait primlerin tahsilatının tam olarak yapılmasını imkân sağlayıcı hükümler yanında idareye uygulama bakımından bazı yetkiler verilmekte, kanunun işverenlere getirdiği yükümlülükleri yerine getirmede ihmali görülen işverenlere uygulanan para cezaları yeniden düzenlenmekte, sigorta priminin tespitine esas olan prime esas kazancın alt ve üst sınırlarını belirleyen, ayrıca aylık ve gelirlerin hesaplanmasını düzenleyen gösterge tablosuna ek, bir Ek Gösterge Tablosu sisteminin de yürürlüğe konulması hususuna kanunî imkân tanımak istenmektedir.

Komisyonumuzda; yukarıda sayılan değişiklikleri içeren konularda yapılan görüşmeler sonucu, tasarı ve gerekçesi olumlu bulunarak, Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metni esas alınmak suretiyle maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunca kabul edilen metnin :

1 ve 2 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

3 üncü maddede yeralan; en az 180 gün hastalık sigortası primi ödenmiş olması şartı, 120 güne indirilmiş ayrıca, fıkrada «Kurum veya sigortalıarca yapılacak itirazlar,» ibaresi «Kurum veya ilgili sigortalıca yapılacak itiraz» şeklinde değiştirilmiştir.

4 üncü madde aynen kabul edilmiştir.

Prim belgeli başlıklı çerçeve 5 inci maddenin 1 inci fıkrası; uygulamada doğabilecek ihtilafları gidermek üzere yeniden düzenlenmiş ve bu suretle işverence Kuruma verilecek prim belgelerinin muhteviyatını doğrulayacak muteber işyeri kayıtlarının istenebilmesi hüküm altına alınmıştır, 2 nci fıkrada yapılan değişiklik ile, işverene yeni bir mükellefiyet getirilerek sigortalıların adını, soyadını, sigorta sicil numarasını ve çalıştığı süreyi gösteren bir belgenin işyerinde, birden ziyade işyeri olması halinde her işyerinde ayrı ayrı olmak üzere ve işçiler tarafından da görülebilecek bir yere asılması zorunluluğu getirilmiştir, ayrıca aynı maddenin 6 ncı fıkrasından sonra gelmek üzere «mahkemenin kurum lehine karar vermesi halinde 80 inci maddenin prim borcuna ilişkin hükmü uygulanır» şeklinde bir ifade 7 nci fıkra olarak metne eklenmiştir.

506 sayılı Kanununun 81 inci maddesini değiştiren Çerçeve 6 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

Teminatın ve hakedişlerin prim borcuna karşılık tutulması başlıklı 7 nci maddenin 2 nci fıkrası değiştirilerek, primlerin hakedişlerden mahsubu yapılmak şartıyla alınulması esası getirilmiş, ödemenin ve teminatın geri verilmesine ait usul ve esasların ise Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle tespit edilmesi kabul edilmiştir. Aynı maddenin 3 ve 4 üncü fıkraları ise metinden çıkartılmıştır.

8 inci madde ile düzenlenen, 506 sayılı Kanunun 85 inci madde başlığı «Şartlar» ibaresinin eklenmesi ile kabul edilmiştir.

9, 10 ve 11 inci maddeler aynen kabul edilmiştir.

12 nci maddenin (d) bendinin 2 nci fıkrası yeniden düzenlenerek; tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde mahkemeye itiraz müddeti, 30 güne çıkarılmış, itirazın reddi halinde verilen para cezasının mahkemeye 3 katına kadar artırılması hükmü ise fıkradan çıkartılmıştır.

13 üncü madde aynen kabul edilmiştir.

14 üncü madde ile düzenlenen Ek Madde 1 in 3 üncü fıkrası, «506 sayılı Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıkların hesaplanmasında 657 sayılı Kanuna tabi Devlet Memurlarının aylıklarına uygulanan katsayı uygulanır.» şeklinde yeniden düzenlenmiştir. Ek Madde 2, redaksiyona tabi tutularak maddede geçen «sayı» kelimeleri «rakam» olarak değiştirilmiştir. Ek Madde 3 aynen kabul edilmiştir.

15 inci madde ile 506 sayılı Kanuna 3 Ek Madde eklenmesini öngören 16 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

Çerçeve 17 nci maddede yer alan Geçici Madde 1, Geçici Madde 2, Geçici Madde 3 ve Geçici Madde 4 aynen kabul edilmiş, emeklilerin borçlanmak suretiyle üst göstergeden aylık almalarına imkân sağlayan madde, 5 yıl sonra işlerlik kazanacağından ve ileri yaştaki emekliler bu haktan yararlanma imkânı bulamayacağından, borç tutarının tamamını 5 yıldan önce ödeyenlere üst gösterge aylığından hemen yararlanma imkânı verecek yeni bir metin Geçici Madde 5 olarak kabul edilmiştir.

Yürürlüğü düzenleyen 18 inci madde; metinde geçen bazı maddeler dikkate alınarak, 8 ve 13 üncü maddelerin yayım tarihini takip eden dönem başından, diğer maddelerin ise yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi kabul edilmiştir.

Yürütmeyi düzenleyen 19 uncu madde ise aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili	Sözcü	Kâtip Üye
<i>Fahrettin Kurt</i>	<i>Alaattin Fırat</i>	<i>Kadir Demir</i>
Trabzon	Muş	Konya
<i>A. Akgün Albayrak</i>	<i>Mehmet Deliceoğlu</i>	<i>Hazım Kutay</i>
Adana	Adıyaman	Ankara

13 üncü maddenin IV üncü fıkrasına muhalifim.

<i>Nabi Sabuncu</i>	<i>Hakkı Artukarslan</i>	<i>A. Şamil Kazakoğlu</i>
Aydın	Bingöl	Bolu
<i>İlhan Aşkın</i>	<i>M. Memduh Gökçen</i>	<i>C. Tayyar Sadıklar</i>
Bursa	Bursa	Çanakkale
<i>Ünal Akkaya</i>	<i>Metin Yaman</i>	<i>İlhan Aras</i>
Çorum	Erzincan	Erzurum
<i>Togay Gemalmaz</i>	<i>M. Hayri Osmanlıoğlu</i>	<i>Murat Sökmenoğlu</i>
Erzurum	Gaziantep	Hatay
<i>İ. Fevzi Yaman</i>	<i>Yaşar Albayrak</i>	<i>H. Orhan Ergüder</i>
Isparta	İstanbul	İstanbul
<i>Tülay Öney</i>	<i>Reşit Ülker</i>	<i>Özdemir Pehlivanoglu</i>
İstanbul	İstanbul	İzmir
<i>M. Turan Bayezit</i>	<i>Erol Ağaçlı</i>	<i>Mehmet Budak</i>
Kahramanmaraş	Kırklareli	Kırşehir
(İmzada bulunamadı)		
<i>Haydar Koyuncu</i>	<i>Saffet Sert</i>	<i>Ayhan Fırat</i>
Konya	Konya	Malatya
<i>Sümer Oral</i>	<i>Fehmi Memişoğlu</i>	<i>İsa Vardal</i>
Manisa	Rize	Zonguldak

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 3 üncü maddesinin II numaralı fıkrasına aşağıdaki (D) bendi eklenmiştir.

«D) El halıcılığı dokuma işlerinde çalışanlar hakkında yalnız iş kazaları ile meslek hastalıkları, analık ve hastalık sigorta kolları uygulanır. Ancak bunlar istekleri halinde malullük, yaşlılık ve ölüm sigorta kolları bakımından 85 inci madde hükmüne göre isteğe bağlı sigortalı olabilirler.»

MADDE 2. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 26 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«İş kazası ve meslek hastalığı, işverenin kastı veya işçilerin sağlığını koruma ve işgüvenliği ile ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hareketi veyahut suç sayılabilir bir hareketi sonucu olmuşsa, Kurumca sigortalıya veya haksahibi kimselerine yapılan veya ileride yapılması gerekli bulunan her türlü giderlerin tutarları ile, gelir bağlanırsa bu gelirlerinin 22 nci maddede belirtilen tarifeye göre hesaplanacak sermaye değerleri toplamı sigortalı veya haksahibi kimselerin işverenden isteyebilecekleri miktarlarla sınırlı olmak üzere Kurumca işverene ödetilir.»

MADDE 3. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 32 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«E) Hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki bir yıl içinde en az 180 gün hastalık sigortası primi ödenmiş olması şartıyla, yurt içinde tedavisi mümkün olmayıp ancak yabancı bir ülkede kısmen veya tamamen tedavisi mümkün görülen ve malullük halinin önlenebileceği veya önemli oranda azaltılabileceği Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporu ile tespit edilen sigortalının ve bu raporda belirtilmiş ise beraber gideceği kimsenin yurt dışına gönderilmeleri, yabancı ülkelere gidip gelme yol paraları ile bu ülkede kalış ve tedavi masraflarının ödenmesi, (Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulunca verilen rapora karşı, Kurum veya sigortalılarca yapılacak itirazlar, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır. Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca verilen karar kesindir.)»

MADDE 4. — 506 sayılı Kanunun değişik 78 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, bu Kanuna ekli gösterge tablosundaki en düşük göstergenin katsayı ile çarpımının otuzda biridir. Üst sınırı ise, üst gösterge tablosundaki en yüksek göstergenin katsayı ile çarpımının otuzda biridir. Bu suretle bulunacak günlük kazançların lira kesirleri tama çıkartılır.»

**SAĞLIK VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 32 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«E) Hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki bir yıl içinde en az 120 gün hastalık sigortası primi ödenmiş olması şartıyla, yurt içinde tedavisi mümkün olmayıp ancak yabancı bir ülkede kısmen veya tamamen tedavisi mümkün görülen ve malullük halinin önlenilebileceği veya önemli oranda azaltılabileceği Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporu ile tespit edilen sigortalının ve bu raporda belirtilmiş ise beraber gideceği kimsenin yurt dışına gönderilmeleri, yabancı ülkelere gidip gelme yol paraları ile bu ülkede kalış ve tedavi masraflarının ödenmesi, (Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulunca verilen rapora karşı, Kurum veya ilgili sigortalı yapılacak itiraz, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır. Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca verilen karar kesindir.)»

MADDE 4. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 5. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 79 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Prim Belgeleri

Madde 79. — İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalının sigorta primleri hesabına esas tutulan kazançlar toplamı ve prim ödeme gün sayıları ile sigorta primlerini gösteren ve örneği yönetmelikle belirlenen prim belgelerini ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar Kuruma vermekle ve bu belgelerin Kurumca istenilmesi halinde ibraz etmekle veya sigortalı çalıştırmadığı takdirde, bu hususu yazılı olarak önceden Kuruma bildirmekle yükümlüdür.

İşveren, sigortalıların adını, soyadını, sigorta sicil numarasını ve çalıştığı süreyi gösteren ve örneği yine yönetmelikle belirlenen bir belgeyi işyerinde görülebilecek bir yere asmaya mecburdur.

Bu yükümlülükleri yerine getirmeyen işverenler hakkında 140 ıncı madde hükümleri uygulanır.

140 ıncı maddenin uygulanması, prim belgelerinin Kuruma verilmesine mani teşkil etmez.

Faillen veya kayden çalıştığı tespit edilen sigortalılara ait olup bu Kanun uyarınca Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde, bu belgeler Kurumca resen düzenlenir ve muhteviyatı sigorta primleri Kurumca tespit edilerek işverene tebliğ edilir.

İşveren, tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili Kurum ünitesine itiraz edebilir. İtiraz tahsilatı durdurur. İtirazın reddi halinde, işveren kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde yetkili mahkemeye başvurabilir. Yetkili mahkemeye başvurulması prim borcunun tahsil ve takibini durdurmaz.

Yönetmelikle tespit edilen belgeleri işveren tarafından verilmeyen veya çalıştıkları Kurumca tespit edilemeyen sigortalılar, çalıştıklarını hizmetlerinin geçtiği yılın sonundan başlayarak beş yıl içerisinde mahkemeye başvurarak alacakları ilam ile ispatlayabilirlerse, bunların mahkeme kararında belirtilen aylık kazanç toplamı ile prim ödeme gün sayıları nazara alınır.

Sigortalının çalıştığı bir veya birkaç işte, bu Kanunda yazılı prim ödeme şartını yerine getirmiş olmasına rağmen kendisi için verilmesi gereken kayıt ve belgeler işveren tarafından verilmediği veya verilen kayıt ve belgelerde kazançların veya prim ödeme gün sayılarının eksik gösterildiği Kurumca tespit edilirse, hastalık ve analık sigortalarından gerekli yardım yapılır.»

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 79 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Prim Belgeleri»

Madde 79. — İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalının sigorta primleri hesabına esas tutulan kazançlar toplamı ve prim ödeme gün sayıları ile sigorta primlerini gösteren ve örneği yönetmelikle belirlenen prim belgelerini ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar Kuruma vermekle ve bu belgelerin Kurumca istenilmesi halinde ibraz etmekle veya sigortalı çalıştırmadığı takdirde, bu hususu yazılı olarak önceden Kuruma bildirmekle yükümlüdür.

İşveren, sigortalıların adını, soyadını, sigorta sicil numarasını çalıştığı süreyi gösteren ve örneği yine yönetmelikle belirlenen bir belgeyi işyerinde görülebilecek bir yere asmaya mecburdur.

Bu yükümlülükleri yerine getirmeyen işverenler hakkında 140 ıncı madde hükümleri uygulanır.

140 ıncı maddenin uygulanması, prim belgelerinin Kuruma verilmesine mani teşkil etmez.

Fiilen veya kayden çalıştığı tespit edilen sigortalılara ait olup bu Kanun uyarınca Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde, bu belgeler Kurumca resen düzenlenir ve muhteviyatı sigorta primleri Kurumca tespit edilerek işverene tebliğ edilir.

İşveren, tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili Kurum ünitesine itiraz edebilir. İtiraz tahsilatı durdurur. İtirazın reddi halinde, işveren kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde yetkili mahkemeye başvurabilir. Yetkili mahkemeye başvurulması prim borcunun tahsil ve takibini durdurmaz.

Yönetmelikle tespit edilen belgeleri işveren tarafından verilmeyen veya çalıştıkları Kurumca tespit edilemeyen sigortalılar, çalıştıklarını hizmetlerinin geçtiği yılın sonundan başlayarak 10 yıl içerisinde mahkemeye başvurarak alacakları ilam ile ispatlayabilirse, bunların mahkeme kararında belirtilen aylık kazanç toplamları ile prim ödeme gün sayıları nazara alınır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 79 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Prim Belgeleri»

Madde 79. — İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalının sigorta primleri hesabına esas tutulan kazançlar toplamı ve prim ödeme gün sayıları ile sigorta primlerini gösteren ve örneği yönetmelikle belirlenen prim belgelerini ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar Kuruma vermekle ve bu belgelerin muhteviyatını doğrulayacak muteber işyeri kayıtlarını Kurumca istenilmesi halinde ibraz etmekle veya sigortalı çalıştırmadığı takdirde, bu hususu yazılı olarak önceden Kuruma bildirmekle yükümlüdür.

İşveren, sigortalının adını, soyadını, sigorta sicil numarasını ve çalıştığı süreyi gösteren ve örneği yönetmelikle belirlenen bir belgeyi işyerinde, birden ziyade işyeri olması halinde her işyerinde ayrı ayrı olmak üzere, işçiler tarafından da görülebilecek bir yere asmaya mecburdur.

Bu yükümlülükleri yerine getirmeyen işverenler hakkında 140 ıncı madde hükümleri uygulanır.

140 ıncı maddenin uygulanması prim belgelerinin Kuruma verilmesine mani teşkil etmez.

Fiilen veya kayden çalıştığı tespit edilen sigortalılara ait olup bu Kanun uyarınca Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde, bu belgeler Kurumca resen düzenlenir ve muhteviyatı sigorta primleri Kurumca tespit edilerek işverene tebliğ edilir.

İşveren, tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili Kurum ünitesine itiraz edebilir. İtiraz tahsilatı durdurur. İtirazın reddi halinde, işveren kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde yetkili mahkemeye başvurabilir. Yetkili mahkemeye başvurulması prim borcunun tahsil ve takibini durdurmaz.

Mahkemenin Kurum lehine karar vermesi halinde 80 inci maddenin prim borcuna ilişkin hükmü uygulanır.

Yönetmelikle tespit edilen belgeleri işveren tarafından verilmeyen veya çalıştıkları Kurumca tespit edilemeyen sigortalılar, çalıştıklarını hizmetlerinin geçtiği yılın sonundan başlayarak 10 yıl içerisinde

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 6. -- 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 81 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ödenmeyen Primler ve Verilen Cezalar İçin Kurumca Düzenlenecek Belgeler

Madde 81. — Bu Kanuna göre alınacak sigorta primleri ve para cezalarının ödenmesi için Kurumca işverene yapılacak bildiri üzerine prim borçları ve para cezaları ödenmezse Kurumca düzenlenen prim borcunu ve para cezasını gösteren belgeler resmi dairelerin usulüne göre verdikleri belgeler hükmünde olup, icra ve iflas dairelerince bunların tabi oldukları hükümlere göre işlem yapılır.»

MADDE 7. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 81 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Teminatın ve Hakedişlerin Prim Borcuna Karşılık Tutulması

Madde 83. — Genel ve katma bütçeli kuruluşlar, il ve belediyeler veya sermayesinin en az yarısı genel ve katma bütçeli kuruluşlar ile il ve belediyelere ait olan teşekkül ve müesseseler, kamu iktisadi kuruluşları ve bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştirakleri, kanunla ve kanunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan kurum ve kuruluşlar, döner sermayeli kuruluşların ihale yolu ile yaptırılan her türlü işleri üzerine alanları ve bunların adreslerini Kuruma bildirmekle yükümlüdürler.

İhale makamlarınca ödenecek hakedişler, ödeme gününde bu işten dolayı muaccel olan prim ve gecikme zammı borçlarının ödendiğine dair Kurumdan alınan bir belge ibraz edilmediği takdirde ödenmez. Bu belgenin ibraz edilmemesi halinde muaccel olan borç, ihale makamınca Kurumdan sorularak bildirilecek miktar hakedişten kesilir, ve ilgili işveren adına en geç üç gün içinde Kuruma yatırılır.

İş alanlar tarafından bu işlere karşılık gösterilen her türlü teminat, prim ve gecikme zammı borçları kalmadığına dair Kurumdan alınan bir belge ibraz edilmedikçe geri verilmez. Ödenmemiş sigorta primleri ile gecikme zammı tutarı yukarıdaki fıkra hükmüne göre tespit edilerek ihale makamınca teminattan kesilir veya teminat paraya çevrilerek Kuruma yatırılır.

Ancak prim ile gecikme zammı borçları için Kurumca kabul edilecek bir bankanın teminat mektubu Kurumca tevdi olunduğu takdirde, iş alanların yukarıdaki fıkralarda belirtilen teminatları Kurumun vereceği belgeye istinaden geri verilir.»

MADDE 8. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 85 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 85. — Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına isteğe bağlı olarak devam edilebilmesi için :

- A - a) İsteğe bağlı olarak devam edeceğini belirten bir yazı ile Kuruma müracaatta bulunmak,
b) Müracaat tarihinden önce 506 sayılı Kanuna göre tescil edilmiş olmak,
c) Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olarak çalışmamak ve buralardan kendi çalışmalarından dolayı aylık bağlanmamış olmak,

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Sigortalının çalıştığı bir veya birkaç işte, bu Kanunda yazılı prim ödeme şartını yerine getirmiş olmasına rağmen kendisi için verilmesi gereken kayıt ve belgeler işveren tarafından verilmediği veya verilen kayıt ve belgelerde kazançların veya prim ödeme gün sayılarının eksik gösterildiği Kurumca tespit edilirse, hastalık ve analık sigortalarından gerekli yardım yapılır.»

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 85 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 85. — Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına isteğe bağlı olarak devam edilebilmesi için:

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

mahkemeye başvurarak alacakları ilam ile ispatlayabilirlerse, bunların mahkeme kararında belirtilen aylık kazanç toplamları ile prim ödeme gün sayıları nazara alınır.

Sigortalının çalıştığı bir veya birkaç işte, bu Kanunda yazılı prim ödeme şartını yerine getirmiş olmasına rağmen kendisi için verilmesi gereken kayıt ve belgeler işveren tarafından verilmediği veya verilen kayıt ve belgelerde kazançların veya prim ödeme gün sayılarının eksik gösterildiği Kurumca tespit edilirse, hastalık ve analık sigortalarından, gerekli yardım yapılır.»

MADDE 6. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 83 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«*Teminatın ve Hakedişlerin Prim Borcuna Karşılık Tutulması*

Madde 83. — Genel ve katma bütçeli kuruluşlar, il ve belediyeler veya sermayesinin en az yarısı genel ve katma bütçeli kuruluşlar ile il ve belediyelere ait olan teşekkül ve müesseseler, kamu iktisadî kuruluşları ve bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştirakleri, kanunla ve kanunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan kurum ve kuruluşlar, döner sermayeli kuruluşların ihale yolu ile yaptırılan her türlü işleri üzerine alanları ve bunların adreslerini Kurumca bilinmekle yükümlüdürler.

Sigorta primlerinin hakedişlerden mahsubu yapılmak şartıyla alıkonularak ödenmesi esastır. Ödemenin ve teminatın geri verilmesine ait işlemlerin usul ve esasları Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir».

MADDE 8. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 85 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«*Şartlar*

Madde 85. — Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına isteğe bağlı olarak devam edilebilmesi için:

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

d) İsteğe bağlı olarak sigortaya devam edeceğini belirten müracaatının Kurumca alındığı tarihi takip eden aybaşından başlayarak, her yıl için 360 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemek, Şarttır.

B - a) İsteğe bağlı sigortaya devam etmek isteyenler bu Kanuna ekli gösterge tablosundaki derece ve kademelerden hangisi üzerinden prim ödeyeceklerini tespit ederek Kuruma bildirirler.

b) Bulunduğu derece ve kademe üzerinden en az 360 günlük prim ödeyenler yazılı talepte bulunmak şartıyla, talep tarihini takip eden yılbaşından itibaren prim hesabına esas derece ve kademesini en çok bir derece yükseltebilir.

c) İsteğe bağlı sigorta primlerinin ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar Kuruma ödenmesi gerekir.

Ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar ödenmeyen primler için bu tarihten başlanarak 80 inci maddede hükmüne göre gecikme zammı uygulanır.»

MADDE 9. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 89 uncu maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları birleştirilerek aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«İş kazası, meslek hastalığı veya hastalık halinde verilecek geçici iş göremezlik ödeneği, sigortalının sağlık tesislerine yatırılmak yahut bakımı Kurumca sağlanarak kaplıca veya içmelere gönderilmek yoluyla tedavi ettirildiği takdirde, 78 ve 88 inci maddeler gereğince hesaplanacak günlük kazancının yarısı, ayakta tedavi ettirildiğinde ise üçte ikisidir.»

MADDE 10. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 96 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Bu madde hükmü sosyal güvenlik sözleşmeleri gereğince bağlanan kısmi aylıklar için nazara alınmaz.»

MADDE 11. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 130 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigorta Müfettişlerinin Teftiş Yetkileri

Madde 130. — Sigorta müfettişleri, bu Kanunun uygulanması bakımından, İş Kanununda belirtilen teftiş, kontrol ve denetleme yetkisini haizdirler.

Sigorta müfettişleri tarafından tutulan tutanaklar aksi sabit oluncaya kadar muteberdir.»

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

A-a) İsteğe bağlı olarak devam edeceğini belirten bir yazı ile Kuruma müracaatta bulunmak,

b) Müracaat tarihinden önce 506 sayılı Kanuna göre tescil edilmiş olmak,

c) Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olarak çalışmamak ve buralardan kendi çalışmalarından dolayı aylık bağlanmamış olmak,

d) İsteğe bağlı olarak sigortaya devam edeceğini belirten müracaatının Kurumca alındığı tarihi takip eden aybaşından başlayarak, her yıl için 360 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemek,
Şarttır.

B-a) İsteğe bağlı sigortaya devam etmek isteyenler gösterge tablolarındaki derece ve kademelerden hangisi üzerinden prim ödeyeceklerini tespit ederek Kuruma bildirirler.

b) Bulunduğu derece ve kademe üzerinden en az 360 günlük prim ödeyenler yazılı talepte bulunmak şartıyla, talep tarihini takip eden yılbaşından itibaren prim hesabına esas derece ve kademesini en çok bir derece yükseltebilir.

c) İsteğe bağlı sigorta primlerinin ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar Kuruma ödenmesi gerekir.

Ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar ödenmeyen primler için bu tarihten başlanarak 80 inci madde hükmüne göre gecikme zammı uygulanır.»

MADDE 9. — Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Tasarının 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Tasarının 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

A) - a) İsteğe bağlı olarak devam edeceğini belirten bir yazı ile Kuruma müracaatta bulunmak,

b) Müracaat tarihinden önce 506 sayılı Kanuna göre tescil edilmiş olmak,

c) Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olarak çalışmamak ve buralardan kendi çalışmalarından dolayı aylık bağlanmamış olmak,

d) İsteğe bağlı olarak sigortaya devam edeceğini belirten müracaatının Kurumca alındığı tarihi takip eden aybaşından başlayarak, her yıl için 360 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemek,
Şarttır.

B) - a) İsteğe bağlı sigortaya devam etmek isteyenler gösterge tablolarındaki derece ve kademelerden hangisi üzerinden prim ödeyeceklerini tespit ederek Kuruma bildirirler.

b) Bulunduğu derece ve kademe üzerinden en az 360 günlük prim ödeyenler yazılı talepte bulunmak şartıyla, talep tarihini takip eden yılbaşından itibaren prim hesabına esas derece ve kademesini en çok bir derece yükseltebilir.

c) İsteğe bağlı sigorta primlerinin ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar Kurumca ödenmesi gerekir.

Ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar ödenmeyen primler için bu tarihten başlanarak 80 inci madde hükmüne göre gecikme zammı uygulanır.»

MADDE 9. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin 9 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin 10 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin 11 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 12. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun değişik 140 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«İdarî Para Cezaları

Madde 140 a) 8 ve 9 uncu maddelerde belirtilen yükümlülüğü yerine getirmeyenlere,

b) Bu Kanunla verilen (a) fıkrası dışında kalan diğer yükümlülükleri yazılı ihtarla rağmen getirmeyenlere, Kurumca gerekçesi belirtilmek suretiyle 500 000,— TL. para cezası verilir.

c) 80 inci maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

d) İdarî para cezalarının verilmesini gerektiren fiillerin tekrarı halinde verilen para cezası birinci tekrarda iki katı, ikinci ve müteakip tekrarlarında dört katı artırılarak uygulanır.

İdarî para cezaları ilgililere usulüne göre tebliğ edilir. İdarî para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içerisinde yetkili mahkemeye itiraz edilebilir. Zaruret görülmeyen hallerde itiraz evrak üzerinden incelemeye sonuştırılır. İtirazın reddi halinde verilen para cezası muhakemece üç katına kadar artırılır.»

MADDE 13. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa 2098 sayılı Kanunla eklenen Ek 1 inci maddenin II nci bendi değiştirilmiş ve bu maddeye aşağıdaki III ve IV üncü bentler ilave edilmiştir.

Sigortalılar	Hizmetin geçtiği yer	Eklenecek süre
II — Basım ve gazetecilik işyerinde 1475 sayılı Kanun ve değişikliklerine göre çalışan sigortalılar.	a) Solunum ve cilt yoluyla vücuda geçen gaz veya diğer zehirleyici maddelerle çalışan işyerleri, b) Fazla gürültü ve ihtiza yapıcı makine ve aletlerle çalışarak iş yapılan işyerleri, c) Doğrudan doğruya yüksek hararetle maruz bulunarak çalışan işyerleri, d) Fazla ve devamlı adali gayret sarf edilerek iş yapılan işyerleri, e) Tabii ışığın hiç olmadığı ve münhasıran suni ışık altında çalışan işyerleri,	90 gün

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 12. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun değişik 140 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«İdarî Para Cezaları

Madde 140 a) 8 ve 9 uncu maddelerde belirtilen yükümlülüğü yerine getirmeyenlere,

b) Bu Kanunla verilen diğer yükümlülükleri yazılı ihtarla rağmen yerine getirmeyenlere,

Kurumca gerekçesi belirtilmek suretiyle 10 000 TL.'sından 500 000 TL.'sına kadar para cezası verilir.

c) 80 inci maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

d) İdarî para cezalarının verilmesini gerektiren fiillerin tekrarı halinde verilen para cezası birinci tekrarda iki katı, ikinci ve müteakip tekrarlarda dört katı artırılarak uygulanır.

İdarî para cezaları ilgililere usulüne göre tebliğ edilir. İdarî para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde yetkili mahkemeye itiraz edilebilir. Zaruret görülmeyen hallerde itiraz evrak üzerinden incelenerek sonuçlandırılır. İtirazın reddi halinde verilen para cezası mahkemece üç katına kadar artırılır.

Para cezalarının uygulanmasıyla ilgili usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir».

MADDE 13. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa 2098 sayılı Kanunla eklenen Ek 1 inci Madenin II nci bendi değiştirilmiş ve bu maddeye aşağıdaki III ve IV üncü bentler ilave edilmiştir.

Sigortalılar	Hizmetin geçtiği yer, Eklenecek gün
II - Basım ve gazetecilik işyerlerinde 1475 sayılı Kanun ve değişikliklerine göre çalışan sigortalılar.	a) Solunum ve cilt yoluyla vücuda geçen gaz veya diğer zehirleyici maddelerle çalışılan işyerleri, 90 gün b) Fazla gürültü ve ihtizaz yapıcı makine ve aletlerle çalışarak iş yapılan işyerleri,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 12. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun değişik 140 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«İdarî Para Cezaları

Madde 140. — a) 8 ve 9 uncu maddelerde belirtilen yükümlülüğü yerine getirmeyenlere,

b) Bu Kanunla verilen diğer yükümlülükleri yazılı ihtarla rağmen yerine getirmeyenlere,

Kurumca gerekçesi belirtilmek suretiyle 10 000.- TL.'sından 500 000.- TL.'sına kadar para cezası verilir.

c) 80 inci maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında bu madde hükümler uygulanmaz.

d) İdarî para cezalarının verilmesini gerektiren fiillerin tekrarı halinde verilen para cezası birinci tekrarda iki katı, ikinci ve müteakip tekrarlarda dört katı artırılarak uygulanır.

İdarî para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içerisinde yetkili mahkemeye itiraz edilebilir. Zaruret görülmeyen hallerde, itiraz evrak üzerinden incelenerek sonuçlandırılır.

Para cezalarının uygulanmasıyla ilgili usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir».

MADDE 13. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin 13 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Sigortalılar	Hizmetin geçtiği yer	Eklenecek süre
	f) Günlük mesainin yarısından fazlası saat 20,00'den sonra çalışarak yapılan işyerleri,	
III — Gemi ateşçileri, kömürcüleri, dalgıçlar	Denizde	90 gün
IV — Azot sanayiinde fabrika, atölye, havuz ve depolarda, trafo binalarında çalışanların	1. Çelik, demir ve tunç döküm 2. Zehirli, boğucu, yıkıcı, öldürücü ve patlayıcı gaz, asit, boya işle-riyle gaz maskesi ile çalışmayı gerektiren işlerde, 3. Patlayıcı maddeler yapılmasında, 4. Kaynak işlerinde çalışanlarda,	90 gün

MADDE 14. — 506 sayılı Kanuna, 2422 sayılı Kanunun 17 nci maddesi ile eklenen, Ek 1, Ek 2 ve Ek 3 üncü maddeler aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Katsayı ve Gösterge Tabloları

Ek Madde 1. — Bu Kanuna göre gelir ve aylıkların hesaplanmasında katsayı esasına dayalı gösterge sistemi uygulanır.

Göstergeler, derece ve kademeler halinde, gösterge ve üst gösterge tablolarında belirtilir.

Genel Bütçe Kanunu veya Bakanlar Kurulu kararı ile tespit edilen 657 sayılı Kanuna tabi devlet memurlarının aylıklarına uygulanan katsayı, 506 sayılı Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıkların hesaplanmasında da uygulanır.

Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödenekler ile bağlanacak gelir ve aylıkların hesaplanmasına esas gösterge ve üst gösterge tabloları Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kuruluca tespit edilir.

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Sigortalılar Hizmetin geçtiği yer,
Eklenecek gün

- c) Doğrudan doğruya yüksek hararetle maruz bulunarak çalışılan işyerleri,
- d) Fazla ve devamlı adali gayret sarf edilerek iş yapılan işyerleri,
- e) Tabii ışığın hiç olmadığı ve münhasıran süni ışık altında çalışılan işyerleri,
- f) Günlük mesainin yarısından fazlası saat 20.00'den sonra çalışılarak yapılan işyerleri,

III - Gemi adamları, gemi ateşçileri, kömürcüler, dalgıçlar

Denizde 90 gün

IV - Azotlu gübre ve şeker sanayiinde, fabrika, atölye, havuz ve depolarında, trafo binalarında çalışılanların,

1. Çelik, demir ve tunç döküm 90 gün
2. Zehirli, boğucu, yakıcı, öldürücü ve patlayıcı gaz, asit, boya işleriyle gaz maskesi ile çalışmayı gerektiren işlerde,
3. Patlayıcı maddeler yapılmasında,
4. Kaynak işlerinde çalışanlarda,

MADDE 14. — 506 sayılı Kanuna, 2422 sayılı Kanunun 17 nci maddesi ile eklenen, Ek 1, Ek 2 ve Ek 3 üncü maddeler aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Katsayı ve Gösterge Tabloları

Ek Madde 1. — Ek 1 inci madde Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ek Madde 2. — Gelir ve aylıkların hesabına esas alınacak göstergelerin, tespitinde kullanılmak üzere, aşağıda belirtilen şekilde «Gösterge Tespit Tabloları» ve «Üst Gösterge Tespit Tabloları» düzenlenir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 14. — 506 sayılı Kanuna, 2422 sayılı Kanunun 17 nci maddesi ile eklenen, Ek 1, Ek 2 ve Ek 3 üncü maddeler aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Katsayı ve Gösterge Tabloları

Ek Madde 1. — Bu Kanuna göre gelir ve aylıkların hesaplanmasında katsayı esasına dayalı gösterge sistemi uygulanır.

Göstergeler, derece ve kademeler halinde, gösterge ve üst gösterge tablolarında belirtilir. ge ve üst gösterge tablolarında belirtilir.»

506 sayılı Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıkların hesaplanmasında 657 sayılı Kanuna tabi Devlet

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Ek Madde 2. — Gelir ve aylıkların hesabına esas alınacak göstergelerin tespitinde kullanılmak üzere, aşağıda belirtilen şekilde «Gösterge Tespit Tabloları» ve «Üst Gösterge Tespit Tabloları» düzenlenir.

A) Gösterge tespit tabloları:

a) İş kazaları ile meslek hastalıkları sigortası için düzenlenecek Gösterge Tespit Tablosunda, sigortalının gelire esas kazancının hesabına giren son takvim ayında prim hesabına esas asgarî günlük kazancın yıllık tutarı taban sayısını, aynı aydaki gösterge tablosunun en yüksek göstergesi üzerinden hesaplanacak azamî günlük kazancın yıllık tutarı tavan sayısını oluşturur.

b) Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları için düzenlenecek gösterge tespit tablosunda, sigortalının aylık talep veya ölüm tarihinden önceki beş takvim yılında prim hesabına esas asgarî günlük kazançların beş yıllık tutarının yıllık ortalaması taban sayısını, aynı yıllara ait gösterge tablosunun en yüksek göstergesi üzerinden hesaplanacak azamî günlük kazançların yıllık ortalaması tavan sayısını meydana getirir.

c) 991 sayılı Kanunla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre bağlanacak aylıklar için düzenlenecek gösterge tespit tablosunda, sigortalının aylık bağlanmasında nazara alınan kazancının ait olduğu tarihteki prim hesabına esas asgarî kazancın yıllık tutarı taban sayısını, aynı tarihteki gösterge tablosunun en yüksek göstergesi üzerinden hesaplanacak azamî günlük kazancın yıllık tutarı tavan sayısını oluşturur.

d) Yukarıdaki (a), (b) ve (c) fıkralarına göre tespit edilen taban sayısı, gösterge tablosundaki en düşük göstergenin, tavan sayısı en yüksek göstergenin karşılığı olarak alınır. Tavan sayısı ile taban sayısı arasındaki fark, en düşük göstergenin karşılığı olan kademe hariç tutularak geriye kalan kademe sayısına bölünür. Bölüm sonucunun kesir kısmı tama çıkarılarak elde edilen sayı, en düşük göstergeyi takip eden göstergeden itibaren, her dilim bir göstergeyi karşılamak üzere, taban sayısına ard arda ilave edilerek takip eden göstergelerin karşılığı sayılar tespit edilir.

B) Üst gösterge tespit tabloları:

a) İş kazaları ile Meslek Hastalıkları Sigortası için düzenlenecek üst gösterge tespit tablosunda, sigortalının gelire esas kazancının hesabına giren son takvim ayında, prim hesabına esas gösterge tablosunun tavanı üzerinden hesaplanacak günlük kazancın yıllık tutarı taban sayısını, üst gösterge tablosundaki en yüksek gösterge esas alınarak hesaplanacak aynı aydaki prime esas azamî günlük kazancın yıllık tutarı tavan sayısını oluşturur.

b) Malullük, Yaşlılık ve Ölüm sigortaları için düzenlenecek üst gösterge tespit tablosunda, sigortalının aylık talep veya ölüm tarihinden önceki beş takvim yılında prim hesabına esas gösterge tablosundaki en yüksek gösterge üzerinden hesaplanacak günlük kazançların beş yıllık tutarının yıllık ortalama taban sayısını, aynı yıllara ait üst gösterge tablosunun en yüksek göstergesi esas alınarak hesaplanacak azamî günlük kazançların yıllık ortalaması tavan sayısını oluşturur.

c) 991 sayılı Kanunla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre bağlanacak aylıklar için düzenlenecek üst gösterge tespit tablosunda sigortalının aylık bağlanmasında nazara alınan kazancının ait olduğu tarihteki prim hesabına esas gösterge tablosunun tavanı üzerinden hesaplanacak günlük kazancın yıllık tutarı taban sayısını, üst gösterge tablosundaki en yüksek gösterge esas alınarak hesaplanacak aynı tarihteki prime esas azamî günlük kazancın yıllık tutarı tavan sayısını oluşturur.

d) Yukarıdaki (a), (b) ve (c) fıkralarına göre tespit edilen tavan sayısı üst gösterge tablosundaki en yüksek göstergenin karşılığı olarak alınır. (a), (b) ve (c) fıkralarına göre tespit edilen tavan sayısı ile taban sayısı arasındaki fark kademe sayısına bölünür. Bölüm sonucunun kesir kısmı tama çıkartılarak elde edilen sayı gösterge tablosunun en yüksek göstergesine karşılık gelen sayıya her dilim bir göstergeyi karşılamak üzere

Ek Madde 3. — Bağlanacak gelir ve aylıkların hesabına esas alınacak göstergeler:

a) İş kazaları ile Meslek Hastalıkları Sigortasında, sigortalının, 506 sayılı Kanunun 88 inci maddesine göre hesaplanan yıllık kazancına, bu Kanunun Ek 2 nci maddesinin (A) ve (B) fıkralarının (a) bentleri,

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

A) Gösterge Tespit Tabloları

a) İşkazaları ile Meslek Hastalıkları Sigortası için düzenlenecek Gösterge Tespit Tablosunda, sigortalının gelire esas kazancının hesabına giren son takvim ayında prim hesabına esas asgarî günlük kazancın yıllık tutarı taban sayısını, aynı aydaki gösterge tablosunun en yüksek göstergesi üzerinden hesaplanacak azamî günlük kazancın yıllık tutarı taban sayısını oluşturur.

b) Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları için düzenlenecek gösterge Tespit Tablosunda, sigortalının aylık talep veya ölüm tarihinden önceki beş takvim yılında prim hesabına esas asgarî günlük kazançların beş yıllık tutarının yıllık ortalaması taban sayısını, aynı yıllara ait gösterge tablosunun en yüksek göstergesi üzerinden hesaplanacak azamî günlük kazançların yıllık ortalaması tavan sayısını oluşturur.

c) 991 sayılı Kanunla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre bağlanacak aylıklar için düzenlenecek Gösterge Tespit tablosunda, sigortalının aylık bağlanmasında nazara alınan kazancının ait olduğu tarihteki prim hesabına esas asgarî kazancın yıllık tutarı taban sayısını, aynı tarihteki gösterge tablosunun en yüksek göstergesi üzerinden hesaplanacak azamî günlük kazancın yıllık tutarı tavan sayısını oluşturur.

d) Yukarıdaki (a), (b) ve (c) fıkralarına göre tespit edilen taban sayısı, gösterge tablosundaki en düşük göstergenin, tavan sayısı en yüksek göstergenin karşılığı olarak alınır. Tavan sayısı ile taban sayısı arasındaki fark, en düşük göstergenin karşılığı olan kademe hariç tutularak geriye kalan kademe sayısına bölünür. Bölüm sonucunun kesir kısmı tama çıkarılarak elde edilen sayı, en düşük göstergeyi takip eden göstergeden itibaren, her dilim bir göstergeyi karşılamak üzere, taban sayısına ard arda ilave edilerek takip eden göstergelerin karşılığı sayılar tespit edilir.

B) Üst Gösterge Tespit Tabloları

a) İşkazaları ile Meslek Hastalıkları Sigortası için düzenlenecek üst Gösterge Tespit tablosunda, sigortalının gelire esas kazancının hesabına giren son takvim ayında, prim hesabına esas gösterge tablosunun tavanı üzerinden hesaplanacak günlük kazancın

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

memurlarının aylıklarına uygulanan katsayı uygulanır.

Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödenekler ile bağlanacak gelir ve aylıkların hesaplanmasına esas gösterge ve üst gösterge tabloları Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

Ek Madde 2. — Gelir ve aylıkların hesabına esas alınacak göstergelerin tespitinde kullanılmak üzere, aşağıda belirtilen şekilde «Gösterge Tespit Tabloları» ve «Üst Gösterge Tespit Tabloları» düzenlenir.

A) Gösterge tespit tabloları:

a) İşkazaları ile Meslek Hastalıkları Sigortası için düzenlenecek Gösterge Tespit Tablosunda, sigortalının gelire esas kazancının hesabına giren son takvim ayında prim hesabına esas asgarî günlük kazancın yıllık tutarı taban rakamını, aynı aydaki gösterge tablosunun en yüksek göstergesi üzerinden hesaplanacak azamî günlük kazancın yıllık tutarı tavan rakamını oluşturur.

b) Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları için düzenlenecek gösterge Tespit Tablosunda, sigortalının aylık talep veya ölüm tarihinden önceki beş takvim yılında prim hesabına esas asgarî günlük kazançların beş yıllık tutarının yıllık ortalaması taban rakamını, aynı yıllara ait gösterge tablosunun en yüksek göstergesi üzerinden hesaplanacak azamî günlük kazançların yıllık ortalaması tavan rakamını oluşturur.

c) 991 sayılı Kanunla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre bağlanacak aylıklar için düzenlenecek gösterge tespit tablosunda, sigortalının aylık bağlanmasında nazara alınan kazancının ait olduğu tarihteki prim hesabına esas asgarî kazancın yıllık tutarı taban rakamını, aynı tarihteki gösterge tablosunun en yüksek göstergesi üzerinden hesaplanacak azamî günlük kazancın yıllık tutarı tavan rakamını oluşturur.

d) Yukarıdaki (a), (b) ve (c) fıkralarına göre tespit edilen taban rakamı, gösterge tablosundaki en düşük göstergenin, tavan rakamı en yüksek göstergenin karşılığı olarak alınır. Tavan rakamı ile taban rakamı arasındaki fark, en düşük göstergenin karşılığı olan kademe hariç tutularak geriye kalan kademe sayısına bölünür. Bölüm sonucunun kesir kısmı ta-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

b) Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarında, sigortalının 506 sayılı Kanununun 55, 61 veya 67 nci maddelerine göre hesaplanan ortalama yıllık kazancına, bu Kanununun Ek 2 nci maddesinin (A) ve (B) fıkralarının (b) bentleri,

c) 991 sayılı Kanunla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre, sigortalının aylığa esas alınan kazancının yıllık tutarına, bu Kanununun Ek 2 nci maddesinin (A) ve (B) fıkralarının (c) bentleri,

Esas alınmak suretiyle, aynı maddenin (A) ve (B) fıkralarının (d) bentlerine göre düzenlenerek birleştirilmiş gösterge tespit tablosunda eşit sayının karşılığı olarak tespit edilir. Tabloda eşit sayı yoksa, en yakın sayı esas alınır.»

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

yıllık tutarı taban sayısını, üst gösterge tablosundaki en yüksek gösterge esas alınarak hesaplanacak aynı aydaki prime esas azamî günlük kazancın yıllık tutarı tavan sayısını oluşturur.

b) Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları için düzenlenecek üst gösterge tespit tablosunda, sigortalının aylık talep veya ölüm tarihinden önceki beş takvim yılında prim hesabına esas gösterge tablosundaki en yüksek gösterge üzerinden hesaplanacak günlük kazançların beş yıllık tutarının yıllık ortalama taban sayısını, aynı yıllara ait üst gösterge tablosunun en yüksek göstergesi esas alınarak hesaplanacak azamî günlük kazançların yıllık ortalaması tavan sayısını oluşturur.

c) 991 sayılı Kanunla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre bağlanacak aylıklar için düzenlenecek üst gösterge tespit tablosunda sigortalının aylık bağlanmasında nazara alınan kazancının ait olduğu tarihteki prim hesabına esas gösterge tablosunun tavanı üzerinden hesaplanacak günlük kazancın yıllık tutarı taban sayısını, üst gösterge tablosundaki en yüksek gösterge esas alınarak hesaplanacak aynı tarihteki prime esas azamî günlük kazancın yıllık tutarı tavan sayısını oluşturur.

d) Yukarıdaki (a), (b) ve (c) fıkralarına göre tespit edilen tavan sayısı üst gösterge tablosundaki en yüksek göstergenin karşılığı olarak alınır. (a), (b) ve (c) fıkralarına göre tespit edilen tavan sayısı ile taban sayısı arasındaki fark kademe sayısına bölünür. Bölüm sonucunun kesir kısmı tama çıkartılarak elde edilen sayı gösterge tablosunun en yüksek göstergesine karşılık gelen sayıya her dilim bir göstergeyi karşılamak üzere ardarda ilave edilerek takip eden göstergelerin karşılığı sayılar tespit edilir.»

Ek Madde 3. — Ek 3 üncü madde Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ma çıkarılarak elde edilen rakam, en düşük göstergeyi takip eden göstergeden itibaren, her dilim bir göstergeyi karşılamak üzere, taban rakamına ardarda ilave edilerek takip eden göstergelerin karşılığı rakamlar tespit edilir.

B) Üst gösterge tespit tabloları :

a) İş Kazaları ile Meslek Hastalıkları Sigortası için düzenlenecek üst gösterge tespit tablosunda, sigortalının gelire esas kazancının hesabına giren son takvim ayında, prim hesabına esas gösterge tablosunun tavanı üzerinden hesaplanacak günlük kazancın yıllık tutarı taban rakamını, üst gösterge tablosundaki en yüksek gösterge esas alınarak hesaplanacak aynı aydaki prime esas azamî günlük kazancın yıllık tutarı tavan rakamını oluşturur.

b) Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları için düzenlenecek üst gösterge tespit tablosunda, sigortalının aylık talep veya ölüm tarihinden önceki beş takvim yılında prim hesabına esas gösterge tablosundaki en yüksek gösterge üzerinden hesaplanacak günlük kazançların beş yıllık tutarının yıllık ortalama taban rakamını, aynı yıllara ait üst gösterge tablosunun en yüksek göstergesi esas alınarak hesaplanacak azamî günlük kazançların yıllık ortalaması tavan rakamını oluşturur.

c) 991 sayılı Kanunla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre bağlanacak aylıklar için düzenlenecek üst gösterge tespit tablosunda sigortalının aylık bağlanmasında nazara alınan kazancının ait olduğu tarihteki prim hesabına esas gösterge tablosunun tavanı üzerinden hesaplanacak günlük kazancın yıllık tutarı taban rakamını, üst gösterge tablosundaki en yüksek gösterge esas alınarak hesaplanacak aynı tarihteki prime esas azamî günlük kazancın yıllık tutarı tavan rakamını oluşturur.

d) Yukarıdaki (a), (b) ve (c) fıkralarına göre tespit edilen tavan rakamı üst gösterge tablosundaki en yüksek göstergenin karşılığı olarak alınır. (a), (b) ve (c) fıkralarına göre tespit edilen tavan rakamı ile taban rakamı arasındaki fark kademe sayısına bölünür. Bölüm sonucunun kesir kısmı tama çıkartılarak elde edilen rakam gösterge tablosunun en yüksek göstergesine karşılık gelen sayıya her dilim bir göstergeyi karşılamak üzere ardarda ilave edilerek takip eden göstergelerin karşılığı sayılar tespit edilir.

Ek Madde 3. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin Ek 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 15. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa 2422 sayılı Kanunun 17 nci maddesi ile eklenen Ek Madde 5'e aşağıdaki (1) bendi eklenmiştir.

«1) Genel ve katma bütçeli idareler, mahallî idareler, döner sermayeli kuruluşlar ile kanunla ve kanunların verdiği yetkiye istinaden kurulan kuruluşlar ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamına giren teşekkül ve kuruluşlarla bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştiraklerinden, çalıştığı en son kuruluş olarak ayrılacak suretiyle kendisine 506 sayılı Kanun hükümlerine göre malullük, yaşlılık veya ölüm aylığı bağlanan kişilere ödenen sosyal yardım zamları, Kurumca yazılı olarak istenmesi üzerine, bu kuruluşlar tarafından en çok iki ay içinde Kuruma ödenir.

Kurumlar Vergisi mükellefi olan kamu kurum ve kuruluşları bu madde gereğince yapılan ödemeleri Kurumlar Vergisi matrahından indirebilirler.»

MADDE 16. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

«EK MADDE 1. — Sigortalıların 12 yaşına kadar (12 yaş dahil) çocuklarının hastalıkları sebebiyle, Kurum sağlık tesislerinde veya giderleri Kurumca karşılanan diğer sağlık tesislerindeki tedavileri sırasında, tıbben görülecek lüzum üzerine, yanlarında kalacak refakatçiye ait ücret Kurumca ödenir.

EK MADDE 2. — Kanunla kurulan sosyal güvenlik kuruluşları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Geçici 20 nci maddesine göre kurulan sandıklarla ilk defa bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren prim veya kesenek ödemek suretiyle ilgilendirilen sigortalılara bağlanacak malullük ve yaşlılık aylıkları ile bunların hak sahiplerine bağlanacak ölüm aylığının hesabına esas alınacak gösterge, sigortalının malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş hizmet sürelerinin prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tespit edilir.

Emekliliğine 5 yıldan fazla süre bulunanlardan üst gösterge tablosuna göre malullük ve yaşlılık aylıkları ile bunların hak sahiplerine bağlanacak ölüm aylığının hesabına esas alınacak gösterge, bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş hizmet sürelerinin ortalamasına göre tespit edilir.

Ereğli Kömür İşletmesi Müessesesinde çalışan münavebeli (gruplu) sigortalıların göstergelerinin tespitinde de, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş hizmet sürelerinin tamamı nazara alınır.»

EK MADDE 3. — Üst Gösterge Tablolarının tavan göstergesine göre hesaplanacak aylıkların aylık bağlama oranı % 50'dir.

Üst Gösterge Tablosunun tavan göstergesi ile, Gösterge Tablosunun tavan göstergesi arasındaki derece ve kademeler üzerinden bağlanacak aylıkların oranı Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

Bu Kanunun 61 ve 67 nci maddelerindeki, aylık bağlama oranının artırılması veya eksiltilmesi hususundaki hükümler saklıdır.»

MADDE 17. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

«GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu hükümlerine muhalefetten açılan ve devam eden davalardan, Kanunun değiştirilen hükümlerine göre mahkemelerin görev alanı dışına çıkarılan suçlarla ilgili olanları hakkında görevsizlik kararı verilerek, dosyalarındaki tutanak ve belgeler para cezası vermeye yetkili Sosyal Sigortalar Kurumu ilgili ünitelerine gönderilir.

Kurum, gönderilen tutanakların ilgilileri hakkında, tutanaklarında yazılı suçun Kanun değişikliğinden önceki para cezasının asgarî haddini uygulamak suretiyle para cezası tutanağı düzenler.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Prim İtiraz Komisyonu nezdinde itirazda bulunmuş dosyalar tasfiye oluncaya kadar, Prim İtiraz Komisyonları görevlerine devam eder.

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 15. — Tasarının 15 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Tasarının 16 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Geçici 1 inci madde Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Geçici 2 nci madde Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 15. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin 15 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki Ek maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin Ek 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 2. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin Ek 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 3. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin Ek 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki Geçici maddeler eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin Geçici 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin Geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 3. — 506 sayılı Kanuna 2167 sayılı Kanununun 14 üncü maddesi ile eklenen ek 1 inci madde ile Kanun kapsamına alınanlardan, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde 506 sayılı Kanunun değişik geçici 8 inci maddesine göre düzenlenecek çalışma belgelerini Kuruma verenler bu belgelerde kayıtlı hizmetlerinin tamamını;

A) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Kuruma yazılı olarak başvurmak,

B) Borçlanma talebinde bulunduğu tarihte geçerli olan prime esas asgarî günlük kazanç üzerinden hesaplanacak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi borcunu, tebliğ tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde Kuruma ödemek,

Şartı ile borçlanabilirler.

Bu suretle borçlandırılan hizmetler, prim veya kesenek ödemek suretiyle geçmiş veya daha önce borçlanılmış hizmetlere katılır.

Sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki sürelerin borçlandırılması halinde sigortalılığın başlangıç tarihi hesaplandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı Kurumca tespit edildiği takdirde, gerek bunu düzenleyenler, gerekse ilgili sigortalılar, Kurumun bu yüzden uğrayacağı zararları % 50 fazlası ile ve kanunî faizi ile birlikte Kuruma ödemekle yükümlüdürler.

Bu gibiler hakkında ayrıca genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden yılbaşından itibaren 5 takvim yılından daha az süre için; Ek 2 nci maddenin (B) fıkrasının (b) bendine göre düzenlenecek üst gösterge tespit tablosunun tavan sayısının tespitine esas olan; sigortalının aylık talep veya ölüm tarihinden önceki beş takvim yılında üst gösterge tablosunun en yüksek göstergesi üzerinden hesaplanacak günlük kazançların beş yıllık tutarının yıllık ortalaması;

1 inci takvim yılı için bir,

2 nci takvim yılı için iki,

3 üncü takvim yılı için üç,

4 üncü takvim yılı için dört,

Yıllık tutarlarının yıllık ortalaması alınmak suretiyle tespit edilir.

Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Aylığı Alanların Borçlanması

GEÇİCİ MADDE 5. — A) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile 991 sayılı Kanuna göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından gösterge tablosunun en üst kademesinden aylık almakta olanlar ile aylık talebinde bulunmuş olup henüz işlemleri tamamlanmamış olanlardan gösterge tablosunun en üst kademesinden aylık bağlanmaya hak kazananlar;

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 3. — 506 sayılı Kanuna 2167 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi ile eklenen ek 1 inci madde ile Kanun kapsamına alınanlardan, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde 506 sayılı Kanunun değişik geçici 8 inci maddesine göre düzenlenecek çalışma belgelerini Kuruma verenler bu belgelerde kayıtlı hizmetlerinin tamamını;

A) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Kuruma yazılı olarak başvurmak,

B) Borçlanma talebinde bulunduğu tarihte geçerli olan prime esas asgarî günlük kazanç üzerinden hesaplanacak. Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi borcunu, tebliğ tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde Kuruma ödemek,

Şartı ile borçlanabilirler.

Bu suretle borçlandırılan hizmetler, prim veya kesenek ödemek suretiyle geçmiş veya daha önce borçlanılmış hizmetlere katılır.

Sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki sürelerin borçlandırılması halinde sigortalılığın başlangıç tarihi borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı Kurumca tespit edildiği takdirde, gerek bunu düzenleyenler, gerek ilgili sigortalılar, Kurumun bu yüzden uğrayacağı zararları % 50 fazlası ile ve kanunî faizi ile birlikte Kuruma ödemekle yükümlüdürler.

Bu gibiler hakkında ayrıca genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.

GEÇİCİ MADDE 4. — Geçici 4 üncü madde Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — A) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile 991 sayılı Kanuna göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından gösterge tablosunun en üst kademesinden aylık almakta olanlar ile aylık

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 3. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin Geçici 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin Geçici 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — A) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile 991 sayılı Kanuna göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından gösterge tablosunun en üst göstergesinden aylık almakta olanlar ile aylık talebinde

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

1. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde, Bakanlar Kurulunca tespit edilecek geçici gösterge tablosundaki derece ve kademelerden hangisi üzerinden prim ödeyeceklerini tespit ederek Kuruma yazılı olarak başvurmak,

2. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlamak üzere her ay için 30 gün itibariyle ve 1 inci bende göre seçeceği derece ve kademenin karşılığı borçlanmaya esas matrah üzerinden % 20 oranında prim ödemek;

3. Zaman aşımı içerisindeki süreler için prime esas azamî ücretin üzerinden ücret aldığını belgelemek;

4. Zaman aşımı süreleri dışında kalan süreler için ise ücretini beyan etmek;

Şartı ile borçlanabilirler.

Aylıklıya seçtiği derece ve kademe üzerinden hesaplanacak 5 yıllık prim tutarı tebliğ edilir. Borcun tebliğinden sonra katsayının artması ile meydana gelecek prim farklarını da isterse ayrıca ödeyebilir.

Borçlanma sebebiyle prim veya kesenek ödemek suretiyle geçmiş veya daha önce borçlanılmış hizmetlere hizmet ilavesi yapılmaz.

Borçlanmaya ait primlerin ait olduğu yılın sonuna kadar Kuruma ödenmesi zorunludur. Bu süre içinde prim borçlarının ödenmemesi halinde primi ödenmeyen ilk aydan itibaren borçlanma hakları düşer.

Borçlanma hakları düşenler bu maddeye göre yeniden borçlanma yapamazlar.

Aylıklının ölümü halinde borçlanmaya ait primlerinin bakiyesi hak sahipleri tarafından ödenebilir.

B) Borçlanmak suretiyle prim ödeyenlerin geçici göstergelere göre bağlanacak olan aylıklarının hesaplanmasına esas alınacak göstergelerin tespitinde kullanılmak üzere aşağıda belirtilen şekilde geçici gösterge tespit tablosu düzenlenir.

Geçici gösterge tespit tablosu:

Borçlanan aylıklının geçici gösterge aylığı bağlanması ile ilgili talebinden veya ölüm tarihinden önceki 5 takvim yılındaki geçici gösterge tablosunun en yüksek göstergesi üzerinden hesaplanacak azamî günlük kazançların 5 yıllık tutarının yıllık ortalaması tavan sayısını oluşturur. Tavan sayısı geçici gösterge tablosunun en yüksek göstergesinin karşılığı olarak alınır. Tavan sayısı kademe sayısına bölünür ve bölüm sonucunun kesir kısmı tama çıkartılarak elde edilen sayı, geçici gösterge tablosunun en düşük göstergesinden itibaren her dilim bir göstergelyi karşılamak üzere ard arda ilave edilerek takip eden göstergelerin karşılığı sayılar tespit edilir.

C) Geçici göstergelerin tespiti:

Borçlandırılarak geçici göstergeler üzerinden prim ödeyenlere bağlanacak geçici gösterge aylığının hesabına esas alınacak gösterge, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren 5 takvim yılında primleri ödenmiş matrahların toplamının beşte biri alınmak suretiyle bulunacak ortalama yıllık matrah, bu maddenin (B) fıkrasına göre düzenlenecek geçici gösterge tespit tablosunda eşit sayının karşılığı olarak tespit edilir. Tabloda eşit sayı yoksa en yakın sayı esas alınır.

Tespit edilen geçici göstergelerin cari katsayı ile çarpılması sonucu bulunacak matrah üzerinden geçici gösterge aylığı bağlanır.

Malullük, yaşlılık veya ölüm aylığı almakta olanların aylık bağlama oranları, geçici gösterge aylıklarının hesabında da nazara alınır.

Geçici gösterge aylığı, borçlanma uygulanmasının başladığı tarihten itibaren 5 takvim yılı geçmeden bağlanmaz.

5 yıllık borçlanmaya ait primlerin tamamı ödenmediğinden borçlanma hakkı düşenlerin, geçici gösterge aylıklarının bağlanmasında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

Borçlanma talebinde bulunanların tahsisi yapılmış aylıklarının ödenmesine devam edilir.»

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

talebinde bulunmuş olup henüz işlemlerini tamamlamamış olanlardan gösterge tablosunun en üst kademesinden aylık bağlanmaya hak kazananlar;

1. Bakanlar Kurulunca tespit edilecek geçici gösterge tablosundaki derece ve kademelerden hangisi üzerinden prim ödeyeceklerini tespit ederek altı ay içinde Kuruma yazılı olarak başvurmak,

2. Müracaat tarihini takip eden ay başından başlamak üzere her ay için 30 gün itibarıyla ve 1 inci bende göre seçeceği derece ve kademenin karşılığı borçlanmaya esas matrah üzerinden % 20 oranında prim ödemek;

3. Zamanaşımı içerisindeki süreler için prime esas azamî ücretin üzerinden ücret aldığı belgelemek;

4. Zamanaşımı süreleri dışında kalan süreler için ise ücretini beyan etmek;

Şartı ile borçlanabilirler.

Aylıklıya seçtiği derece ve kademe üzerinden hesaplanacak 5 yıllık prim tutarı tebliğ edilir. Borcun tebliğinden sonra katsayının artması ile meydana gelecek prim farklarını da isterse ayrıca ödeyebilir.

Borçlanma sebebiyle prim veya kesenek ödemek suretiyle geçmiş veya daha önce borçlanılmış hizmetlere hizmet ilavesi yapılmaz.

Borçlanmaya ait primlerin ait olduğu yılın sonuna kadar Kuruma ödenmesi zorunludur. Bu süre içinde prim borçlarının ödenmemesi halinde primi ödenmeyen ilk aydan itibaren borçlanma hakları düşer.

Borçlanma hakları düşenler bu maddeye göre yeniden borçlanma yapamazlar.

Aylıklığın ölümü halinde borçlanmaya ait primlerinin bakiyesi haksahipleri tarafından ödenebilir.

B) Borçlanmak suretiyle prim ödeyenlerin geçici göstergelere göre bağlanacak olan aylıklarının hesaplanmasına esas alınacak göstergelerin tespitinde kullanılmak üzere aşağıda belirtilen şekilde geçici gösterge tespit tablosu düzenlenir.

Geçici gösterge tablosu :

Borçlanan aylıklının geçici gösterge aylığı bağlanması ile ilgili talebinden veya ölüm tarihinden önceki 5 takvim yılındaki geçici gösterge tablosunun en yüksek göstergesi üzerinden hesaplanacak azamî gün-

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

bulunmuş olup, henüz işlemleri tamamlanmamış olanlardan gösterge tablosunun en üst göstergesinden aylık bağlanmaya hak kazananlar;

1. Bakanlar Kurulunca tespit edilecek geçici gösterge tablosundaki derece ve kademelerden hangisi üzerinden borçlanarak prim ödeyeceklerini tespit ederek altı ay içinde kuruma yazılı olarak bildirmek,

2. Müracaat tarihini takip eden ay başından başlamak üzere her ay için 30 gün itibarıyla ve 1 inci bende göre seçeceği derece ve kademenin karşılığı göstergenin, aynı tarihte yürürlükte olan katsayı ile çarpımına göre bulunacak borçlanmaya esas matrah üzerinden % 20 oranında prim ödemek;

3. Zamanaşımı içerisindeki süreler için prime esas azamî kazancın üzerinde ücret aldığı belgelemek,

4. Zamanaşımı süreleri dışında kalan süreler için ise ücretini beyan etmek,

Şartı ile borçlanabilirler.

Aylıklıya seçtiği derece ve kademe üzerinden, hesaplanacak 5 yıllık prim tutarı tebliğ edilir.

Tebliğ edilen borcun azamî beş yıl içinde ve her yıla isabet eden bölümün o yılın sonuna kadar ödenmesi şarttır. Primlerin süresi içinde ödenmemesi halinde, primi ödenmeyen ilk aydan itibaren borçlanma hakkı düşer.

Borçlanma hakkı düşenler bu maddeye göre yeniden borçlanma yapamazlar.

Aylıklığın borç ödeme süresi içinde ölümü halinde borçlanmaya ait primlerin bakiyesi aynı süre içinde olmak şartıyla hak sahipleri tarafından ödenebilir.

Borçlanma sebebiyle, prim veya kesenek ödemek suretiyle geçmiş veya daha önce borçlanılmış hizmetlere hizmet ilavesi yapılmaz.

B) Borçlanmak suretiyle prim ödeyenlerin geçici göstergeleri ve geçici göstergelere göre bağlanacak aylıkları aşağıda belirtilen şekilde tespit edilir.

a) Geçici Göstergenin Tespiti :

1. Tebliğ edilen borcun tamamı süresi içinde ödendiği takdirde, aylıklığın borçlandırıldığı derece ve kademenin karşılığı olan geçici gösterge esas alınır.

2. Tebliğ edilen borcun bir bölümünün süresi içinde ödenmemesi sebebiyle borçlanma hakkı düşenlerle bakiye borcunu ödemeyeceğini yazılı olarak ku-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

lük kazançların 5 yıllık tutarının yıllık ortalaması tavan sayısını oluşturur. Tavan sayısı geçici gösterge tablosunun en yüksek göstergesinin karşılığı olarak alınır. Tavan sayısı kademe sayısına bölünür ve bölüm sonucunun kesir kısmı tama çıkartılarak elde edilen sayı, geçici gösterge tablosunun en düşük göstergesinden itibaren her dilim bir göstergeyi karşılamak üzere ard arda ilave edilecek takip eden göstergelerin karşılığı sayılar tespit edilir.

C) Geçici göstergelerin tespiti :

Borçlandırılarak geçici göstergeler üzerinden prim ödeyenlere bağlanacak geçici gösterge aylığının hesabına esas alınacak gösterge, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren 5 takvim yılında primleri ödenmiş matrahların toplamının beşte biri alınmak suretiyle bulunacak ortalama yıllık matrah, bu maddenin (B) fıkrasına göre düzenlenecek geçici gösterge tespit tablosunda eşit sayının karşılığı olarak tespit edilir. Tabloda eşit sayı yoksa en yakın sayı esas alınır.

Tespit edilen geçici göstergelerin cari katsayı ile çarpılması sonucu bulunacak matrah üzerinden geçici gösterge aylığı bağlanır.

Malullük, yaşlılık veya ölüm aylığı almakta olanların aylık bağlama oranları, geçici gösterge aylıklarının hesabında da nazara alınır.

Geçici gösterge aylığı, borçlanma uygulanmasının başladığı tarihten itibaren 5 takvim yılı geçmeden bağlanmaz.

5 yıllık borçlanmaya ait primlerin tamamı ödenmediğinden borçlanma hakkı düşenlerin, geçici gösterge aylıklarının bağlanmasında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

Borçlanma talebinde bulunanların tahsisi yapılmış aylıklarının ödenmesine devam edilir.»

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ruma bildirenlerin geçici göstergesi, ödediği miktarın borcun tamamına oranı esas alınarak tespit edilir.

Bu şekilde tespit edilen sayının geçici gösterge tablosunda eşiti yoksa, buna en yakın geçici gösterge esas alınır.

b) Geçici Gösterge Aylığının Bağlanması :

1. Tespit edilen geçici göstergelerin cari katsayı ile çarpılması sonucu bulunacak matrah üzerinden geçici gösterge aylığı bağlanır.

2. Borçlandırılan aylıklının geçici gösterge aylığının hesaplanmasında da almakta olduğu Malullük, Yaşlılık veya Ölüm aylığı bağlama oranı nazara alınır.

Tebliğ edilen borcun tamamı, süresinden önce ödendiği takdirde, ödemenin yapıldığı tarihi takibeden aybaşından itibaren,

(B) fıkrasının (a) bendinin 2 nci alt bendine göre kısmi ödeme yapanlara da ödemenin sona erdiği tarihi takibeden aybaşından itibaren,

Geçici gösterge aylığı bağlanır.

3. Borçlanma talebinde bulunanların tahsisi yapılmış aylıklarının ödenmesine devam edilir.

MADDE 18. — Bu Kanun yayımı tarihini takip eden aybaşından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 19. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

14.5.1987

Başbakan

T. Özal

Devlet Bak. - Başbakan Yrd.

I. K. Erdem

Devlet Bakanı

K. Oksay

Devlet Bakanı

H. C. Güzel

Devlet Bakanı

M. V. Dinçerler

Devlet Bakanı

A. Tenekeci

Devlet Bakanı

M. T. Titiz

Devlet Bakanı V.

A. Tenekeci

Devlet Bakanı

A. Bozer

Adalet Bakanı

M. O. Sungurlu

Millî Savunma Bakanı

Z. Yavuztürk

İçişleri Bakanı

Y. Akbulut

Dışişleri Bakanı

V. Halefoğlu

Maliye ve Gümrük Bak.

A. K. Alptemoçin

Millî Eğt. Gençlik ve Spor Bak.

M. Emiroğlu

Bayındırlık ve İskân Bak.

İ. S. Giray

Sağ. ve Sos. Yard. Bak.

M. Kalemli

Ulaştırma Bakanı

V. Atasoy

Tarım Orman ve Köyşleri Bak.

H. H. Doğan

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bak.

M. M. Taşcıoğlu

Sanayi ve Ticaret Bakanı

H. C. Aral

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bak.

S. N. Türel

Kültür ve Turizm Bakanı

A. M. Yılmaz

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 18. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 18. — Bu Kanunun; (8) inci ve (13) üncü maddeleri yayım tarihini takibeden dönem başından, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metnin 19 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

